

Warszawa, 15.03.2023

KOMUNIKAT NARODOWEJ AGENCJI PROGRAMU ERASMUS+ I EUROPEJSKIEGO KORPUSU SOLIDARNOŚCI

Temat: Wpływ trzęsienia ziemi w Turcji i Syrii na realizację programów – możliwość zastosowania klauzuli siły wyższej

1. Możliwość zastosowania klauzuli siły wyższej

Tragiczne trzęsienia ziemi, które nawiedziły znaczne obszary Turcji i Syrii 6 lutego 2023 r. i w kolejnych dniach, będą miały istotny wpływ na realizację wielu projektów finansowanych w ramach programów Erasmus+ i Europejski Korpusu Solidarności.

Komisja Europejska potwierdza, że w przypadku projektów oraz mobilności, które napotkały trudności z powodu klęski żywiołowej, Narodowe Agencje mają możliwość zastosowania klauzuli siły wyższej (*force majeure*) zawartej w umowie o dofinansowanie.

Zainteresowani beneficjenci powinni niezwłocznie formalnie powiadomić Narodową Agencję o charakterze zaistniałej sytuacji, prawdopodobnym czasie jej trwania oraz przewidywanych skutkach.

Beneficjenci mogą wystąpić z wnioskiem o zawieszenie całości dofinansowania lub jego części, jeżeli wyjątkowe okoliczności – w szczególności siła wyższa – uniemożliwiają lub nadmiernie utrudniają realizację działania.

Beneficjenci mogą również wnioskować o anulowanie, przełożenie lub zastąpienie innymi aktywnościami działań planowanych na obszarach dotkniętych trzęsieniami ziemi, a nawet wnioskować o wcześniejsze rozwiązanie umowy. Taki zamiar należy formalnie zgłosić Narodowej Agencji.

Beneficjenci znajdujący się w sytuacji działania siły wyższej, którzy z tego powodu nie mogą zrealizować planowanych działań, określonych w umowie o udzielenie dofinansowania, nie będą traktowani jako naruszający swoje zobowiązania. W związku z tym koszty, które zostały już poniesione w ramach projektów, mogą być – po indywidualnej analizie - akceptowane, nawet jeśli działanie nie zostało zrealizowane (np. bilet na podróż został już kupiony, a zwrot kosztów nie był możliwy; działanie nie mogło się odbyć, a zwrot kosztów nie był możliwy).

W przypadku wcześniejszego rozwiązania umów o dofinansowanie mobilności realizowanych w ramach programu Erasmus+ i Europejski Korpusu Solidarności na obszarach dotkniętych trzęsieniem ziemi, uzasadnione koszty powrotu uczestników można uznać za koszty nadzwyczajne, przy czym obowiązują standardowe wymogi w zakresie sprawozdawczości. Jeżeli koszty nadzwyczajne nie mogą być zastosowane, organizacje uczestniczące mogą zdecydować się na wykorzystanie funduszy wsparcia organizacyjnego.

Jeżeli chodzi o trwające mobilności w ramach programu Erasmus+ i Europejski Korpusu Solidarności do państw członkowskich i państw trzecich stowarzyszonych z programami i z udziałem uczestników z Turcji, w sytuacji gdy uczestnik chciałby wrócić do kraju przed zakończeniem projektu z powodów osobistych związanych z klęską żywiołową, można zastosować klauzulę siły wyższej podobnie jak w przypadku zawieszenia lub wcześniejszego zakończenia mobilności.

Narodowa Agencja prosi o monitorowanie sytuacji na miejscu, w ścisłej współpracy z organizacjami przyjmującymi. Gdy mobilność nie jest możliwa lub nie może odbyć się w bezpiecznych warunkach, Narodowa Agencja zachęca beneficjentów do poszukiwania rozwiązań alternatywnych.

2. Trwające projekty w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności

Beneficjenci dotknięci skutkami trzęsienia ziemi mogą wnioskować o zmianę obowiązującej umowy o udzielenie dofinansowania, tak by działania projektowe były skoncentrowane na usuwaniu skutków trzęsienia ziemi, wspieraniu działań pomocowych i odbudowy, o ile proponowane zmiany:

- a) spełniają podstawowe wymagania konkursu, w ramach którego przyznano dofinansowanie;
- b) nie mają wpływu na całkowitą kwotę dofinansowania;
- c) bezpośrednio wpływają na łagodzenie wpływu trzęsienia ziemi na społeczność z terenów dotkniętych klęską żywiołową.

Narodowa Agencja oceni każdy przypadek, analizując zgodność wniosków o modyfikację działań z powyższymi kryteriami przed zatwierdzeniem (lub odrzuceniem) zmian w umowie o dofinansowanie. Narodowa Agencja odrzuci wszelkie wnioski, których skutkiem jest wprowadzenie takich zmian do umowy o dofinansowanie, które podważałyby decyzję o przyznaniu dofinansowania lub byłyby sprzeczne z równym traktowaniem wnioskodawców.

Narodowa Agencja i beneficjenci są zobowiązani stosować klauzule umowne stanowiące, że wszelkie działania mogą odbywać się na obszarach bądź w lokalizacjach dotkniętych poważnymi zjawiskami

pogodowymi i/lub klęskami żywiołowymi wyłącznie po zabezpieczeniu takich obszarów, umożliwiającym powrót ludności cywilnej, i pod warunkiem że nie obowiązują tam żadne ostrzeżenia o ryzyku bądź niebezpieczeństwie, wydane przez odpowiednie władze krajowe.

Przygotowano na podstawie noty Komisji Europejskiej E+/NA/DIR/2023/015.